

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

מפי ספרים וסופרים

כי יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו

אליך איש ויציעו לפניך שתתן לו כל הונך, ועבור זה יבטיחך נאמנה כי בבואך לפני ב"ד של מעלה יעמוד הרמב"ם בכבודו ובעצמו להמליץ טוב עבורך, הלא בוודאי לא תתמהמה אף רגע מתת לו כל מה שבידך. ואם יבטיחך שהמליץ הזה לא יהיה אחר מרבה ואביי, הרי תשמח כפליים. ואם יאמרו לך שהמליץ הזה יהיה רבי יוחנן בן זכאי או רבי הקדוש, תגדל עוד יותר שמחתך. ואם המליץ הזה יהיה אחד הנביאים, תגיל ותשוש על אחת כמה וכמה. ואם יאמר אדם שהמליץ עבורך יהיה משה רבנו ע"ה או אברהם אבינו, אז אין ערוך לגודל שמחתך. ותאר נא עתה בנפשך שאם יציעו לפניך שהשי"ת בכבודו ובעצמו יתייצב לצדך להמליץ בעדך, מה תאמר אז? בוודאי תרקוד ותקפוץ מרוב גילה ודיצה על מנת חלוקך.

לפיכך אין לך להצטער ולגרום לעצמך עגמת נפש על אבדך את כספך, כי מרגע שנעשית עני הבטיח לך השי"ת עצמו שהוא יעמוד לימין בבואך לפני הב"ד של מעלה, כי ה' יעמוד לימין אביון להושיע משופטי נפשו. הבטחה זו אין אנו מוצאים לא עבור עשיית שום מצוה בעולם, (ע"י עשיית מצוה נברא רק מלאך הממליץ בעדו) ואפילו לא עבור למוד התורה הקדושה, אלא אך ורק למי שהוא אביון, לכן אין לך להצטער, ואדרבה עליך לשמוח ולשבע רצון מיד ה' שנגעה בך.

עשיר אהד שירד מנכסיו ויתרושש מהונו, ויתעצב והצטער מאד על גורלו המר. היה הגה"ק ה"חפץ חיים זיע"א מנחמו במשל זה.

שני עשירים נתפסו למאסר על עוון העלמת מכס, מאחד נטלו כל הונו שמצאו אצלו, והשני נטלו רק אלף כסף שהיו טמונים בפינת אמתחתו, ואצל השני לא מצאו את הונו כי עלתה בידו להטמינו יפה יפה. לראשון היו יחסים טובים עם הסגור המוכשר שבכל מדינת המלך, והלה הבטיחו שבעת המשפט הוא יעמוד לצדו בבית האסורים. נדברו איש אל רעהו להסיע דאגותיהם מלבם. ככה הלה שנטלו ממנו את כל הונו, ויאמר לחברו, אתה עכ"פ נשארת עשיר ותוכל בעזרת כספך להושיע לך, ואחרי שיעבור המשפט תהיה שוב לעשיר כמקודם. לא כן אני יצאתי כמעט נקי מנכסי, ובמה אוכל להיושע בבוא יום המשפט, ומה יהיה בסופי אחרי עזבי את בית האסורים. ענהו השני בצחוק מר, הרי מצבך עדיף שבעתים ממצבי, מאחר שלצדך עומד הסניגור המוכשר ואפשר לך שתצא זכאי בדין, ואחרי עזבך את בית האסורים תוכל עוד להתחיל מחדש במסחר בעזרת אלף הכסף שהניחו לך, אבל אני בבוא יום המשפט, אין אף אחד שיגיד ישרי, ואחייב ח"ו את ראשי למלכות, ולמה לי כל כספי וזהבי שהשאיר לי?

הנמשל: כן אנו החיים עלי חלה, כולנו נמצאים במאסר בעולם הזה, ועתידים לתת דו"ח לפני ב"ד של מעלה בבוא היום הגדול הבורע כתנור, הנה אם יבוא

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

היינו ניצוץ נשמת צדיק, ונעשה הקרוב אליו בבחי' עיבור נשמה, וגאל את ממכר אחיו הישראלי.

"חלקי ה' אמרה נפשי"

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך (כ"ה, כ"ה). יש לבאר הכתוב ע"פ המבואר בספר צרור המור (שמות) עה"כ (תהלים ל"ט) שמעה תפילתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש אל תחרש כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי, שמעה תפילתי ה' כשאתפלל לפניך, ואם לא יהיה בי כח להתפלל ושועתי האזינה כשאני נושא עין למרום כי פי' שועה לפי הזוה"ק הוא נשיאות עיניים כמו ושוע אל ההר (ישעיה כ"ב) ואם לא יהיה בי כח לישא עיני אל ההרים, אל דמעתי אל תחרש אחר שהבכיה באה מעצמה וכדברי הזוה"ק (ח"ב קס"ה) לית דמעיה אלא מגו צערא ודוחקא, ואם לא אוכל להוריד דמעות עשה בשביל שאמר גר ותושב אנכי, וזה כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי, עכ"ל, אף אנו נאמר והחזקת בו, חובה מוטלת לעודד כל אחד הנמצא כשכל המצב לומר לו, גר ותושב, אף שנראה לך שאתה בחי' גר שמתנכר מאבינו שבשמים, עכ"ל תושב ע"ד תושב ככל אבותי שיש בך חלק באבות, חלקי ה' אמרה נפשי, ע"כ ועי"ז יש לך תקווה, וזהו וחי אחיך עמך שתחזקו ותאמר לו ה' עמך שהוא חלק אלוקה ממעל. (אמונת משה)

ענין החיזוק אל כל אדם

וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך (כ"ה, כ"ה). וכי ימוך אחיך ומטה ידך - עמך. ר"ל אם יש לאחיך ירידה ביהדות ה"י, דע כי אין ירידתו והשפלתו לעצמו בלבד, אלא עמך, זה נוגע גם לך, כי גם אתה הנך חלק מס"ת זה עצמו, וע"כ וזהחזקת בו, תחזקו ותעודדו ותשתדל להנטותו לתחיה, וחי עמך, ע"י חיותו הוא, מכח מה שתחזק אותו, יגיע טובה גם לך. (אמרי נחם)

שערי תשובה לא ננעלו

כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו ובא גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אביו (כ"ה, כ"ה). י"ל עפ"י דברי החרדים (מ' תשובה פ"ג) בשם מדרש הנעלם כאשר אחד מישראל הוא חוטא ואין בכחו לשוב אל ה', והקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו חושב תמיד לבל יחד ממנו נדח, נתעבר בו בהחוטא שהוא נשמת צדיק אחד, וע"י כך הוא זוכה לתשובה, וכאשר הרבה לפשוע חלילה, וכשחפץ לשוב בכל לבו, נתעבר בו נשמת משה רבנו ע"ה, וז"ש (דברים ג, כ"ז) ויתעבר ה' בי למענכם, וזה הוא הפירוש כי ימוך אחיך, כנ"ל, כאשר יחטא ח"ו איזה איש מישראל, אזי ובא גואלו, מרבע"ה הוא הגואל, כמבואר בזוה"ק (ח"א כ:): ובתקו"ז (דף קי"א:) ע"פ (קהלת א', ט') מ'ה ש'היה הוא ש'היה ר"ת משה,

ווארט

מעלת ההתקשרות לצדיקים

ובכל ארץ אחזתכם וכו' (כ"ה, כ"ד).

דהנה העבדות של הבורא ב"ה הוא אין סוף, ואדם הרוצה לעבדו אינו יודע מה לעשות עד שזוכה לעבדותו, וזה פירוש (שמות י', כ"ז) ונאנחנו לא נדע מה נעבוד עד בואנו שמה' עד שזוכה להעבדות אז יודע מה לעשות לעבדו ית"ש. רק שמי שהוא דבוק אצל הצדיק שמיידך כל העולמים ועבדותו הוא בדרך משפיע ומקבל, יוכל האדם גם כן לטעום מהעבדות. וזהו פירוש הכתוב "ובכל ארץ אחזתכם" שאחיה שלכם אצל הצדיק שמיידך בחינת "ארץ" רומז למלכות לבחינת "כל" רומז ליסוד צדיק יסוד עולם, גאולה תתנו לארץ, על ידי זה נזכה לגאולה במהרה. (אור לשמים)

מרגניתא די צחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה זצ"ל
נלב"ע ו' סיון תשע"ד

בטחון בהקב"ה

וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצוית את ברכתו לכם כו'.

בשם אחי החסיד המפורסם (ר' זושא מאניפולי) שיש לדקדק שטוב היה שלא לומר כי אם וצויתי את ברכתי וממילא לא יקשה לשום אדם לומר מה נאכל. ונראה שהשי"ת ב"ה כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות מושכים שפע לצרכי ב"א ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בבורא ב"ה המשגיח אמיתי הן ומפרנס בריות בלי הפסק כלל אז עושה האדם הוא במחשבתו ההיא אשר לא מטוהר פגם חלילה בעולמות עליונים ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל (עי' אי"כ"ר א, לג. ובזוה"ק בא לב ואז נפסק השפע חלילה וצריך השי"ת ב"ה לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה, וזה הוא וכי תאמרו כו' שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו אל אלהיו ולא יאמר כלל מה יאכל כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה פגם חלילה בהשפע ואטרחו כלפי שמיא לצוות מחדש, וכי תאמרו פי' כאשר תאמרו כך ואז תטריחו אותי וצויתי כו' אלא לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה.

(נעים אלימלך)

להרהר בתשובה בשנת היובל

בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו (ויקרא כה, יג) הקשה הרה"ק רבי מנחם מנדל מווישאווה זצוק"ל הרי הכוונה היא לומר, שהאחוזת תשוב לבעלים הראשונים, אם כן לכאורה היה צריך להיות כתוב "תשוב האחוזת אל האיש"? אלא מכאן רמז, כי כאשר מגיע האדם לשנת היובל שלו לגיל חמישים, עליו להרהר בתשובה, שמא יצטרך להשיב בקרוב את נפשו לבעליה - להקב"ה.

(הרה"ח ר' נתן אלי' רוט שליט"א, "הנאון הקדוש מווישאווה")

היובל... ושבתם...

אדמו"ר מקאצק ז"ל אמר עה"כ: בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו, אם תלמדו פרייערהייט (היינו שלא תרצו דוקא ללמוד הרבה בפיו רק יעיינו הרבה אף רק בדרך אחד שלמד) ואז ושבתם איש וגו', ואמר שרמזו בזה קץ הגאולה. (מרשימות הגה"ח רבי שלמה קאלש זצ"ל מה ששמע מפ"ק הגה"ק בעל "אבני נזר" ז"ע, זכרון שלמה)

וכי תאמרו מה נאכל... תבואתינו

פעם היה בצורת קשה בא"י והביאו תבואה מחו"ל, לא רצה הרה"ק רבי אברהם דב מאווריטש ז"ע לאכול ממנה, ואמר: כי כתיב וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית, ולכאורה קשה הלא אפשר להביא תבואה מחו"ל ויהיה להם מה לאכול, אבל לפי מה שכתוב בהמשך הפסוק 'הן לא נזרע ולא נאסוף את תבואתינו' - מארץ ישראל, מובן הענין כי נאכל שם רק מאסיפת תבואתינו, ולא מחו"ל.

(מאמר מרדכי, מסלונים)

וצויתי את ברכתי

במצות שמיטה כתיב, וכי תאמרו מה נאכל וגו' וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלוש השנים" (ויקרא כ"ה). וי"ל ע"ד המליצה כי הנה בשנת השמיטה אין אנו עוסקים בעבודת האדמה בשדה וכו', והכל דומים בשנה זו לאלה שתורתם אומנותם ואינם יוצאים למלאכתם, א"כ מאין יהי לנו צרכינו ומה נאכל הן לא נזרע. לכן אמרה תורה וצויתי את ברכתי, כמו עם ברכתי, היינו כי הברכה האמתית היא התורה דלתכלית זו נברא האדם, ואין ברכה של אמת אלא עם התורה, וזהו, את ברכתי, עם הברכה האמתית שנקראת ברכה למעלה, עם זאת הברכה אשפיע לך שפע בעוה"ז ועשת את התבואה לשלוש השנים כי אין מחסור ליראיו. (קדושת ציון, באבוב)

גאולה שלמה לדור עני

כי ימוך אחיך ובא גואלו הקרוב אליו וגאל (ויקרא כה, כה) אומר אני: אין עני אלא בדעת (נדרים מא). בדור שפל זה, דור עני עניים בדעת, ובא גואלו - הגואל האמיתי - השי"ת - הקרוב אליו, קרוב ה' לכל קוראיו - וגאל, והוא יגאלנו גאולה שלמה.

כ"ק מרן אדמו"ר מבאב"א זצוק"ל (מרשימות חב"ד הגה"ח רמ"מ ברייאר זצ"ל, "קובץ תפארת ישראל")

והשיגה ידו - ומצא כדי גאולתו

"ואיש כי לא יהיה לו גואל והשיגה ידו ומצא כדי גאולתו". אמרו חז"ל (ב"ב י"א א') גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה. וזה "איש כי לא יהיה לו גואל" שרואה שמתעכבת הגאולה ונמשכת הגלות, "והשיגה ידו" שיקיים מצות (דברים ט"ז י"א) פתח תפתח ידך, ואז "ומצא כדי גאולתו".

(כ"ק מרן אדמו"ר ממזנקאטש שליט"א, "חודש בחודשו")

כי לי בני ישראל עבדים

ג' מקומות מוזכר בתורה על ענין החזרה למצרים. א. כי כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם. ב. בפרשת המלך כתיב, ולא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה וגו'. ג. בתוכחה בפרשת תבוא כתיב והשיבך ה' מצרים באניות וגו'. והם כנגד ג' אופני מכירת עבד שישנם. א. מוכר עצמו לעבדות. ב. המלך השולט על העם להוציאם למלחמה ויכול גם למכרם. ג. הנתפס בכיבוש מלחמה שמבואר ברשב"א גיטין דהכיבוש הוא מעשה הקונה אותו לעבדות להכובש, וכנגד ג' אופנים אלו שתתכן על ידם חזרה לעבדות במצרים רמזה התורה בפסוק כי לי בני ישראל עבדים שדרשו בזה חז"ל שטרי קודם. א. כנגד מוכר עצמו אמרה התורה (ויקרא כ"ה, נ"ה) "כי לי בני ישראל עבדים", שטרי קודם. ב. כנגד מכירת המלך נאמר (שם כ"ה, מ"ב) "לא ימכרו". ג. וכנגד כיבוש נאמר (שם) "ממכרת עבד".

(הגה"ח רבי משה נתן נטע למברגר זצ"ל, גאב"ד מאקאווא, "עטרת משה - שבועות")

ובא גואלו... והחזקת בו

שמעתי מהרה"ח ר' מאיר נ"י אלבוים שהיה בשב"ק פ' בהר אצל רבנו הרה"ק בעל "תפארת שמואל" זצ"ל ולא יכול היה לישון בלילה. ותיכף כאור הבוקר הלך למקוה ובחזרה נכנס לבית רבנו והסתכל לחור המפתח וראה שרבנו יושב עי"ד השלחן ושמע שהוא אומר תהלים, רבנו הרגיש שעומד איש מאחורי הדלת ואמר לו להכנס וכשנכנס לחדרו אמר רבנו: "פעם אחת הייתי אצל רבנו מביאלאבשב"ק ולא יכולתי לישון, ונכנסתי לרבנו זצ"ל כאור הבוקר, הוא קרא לי אז ואמר תהלים ועכשיו אני באותו הפסוק כמו שהוא היה אז, ואמר לי פ' בהכתוב (תהלים מב) "תהום אל תהום קורא לקול צנוריד כל משבריד וגליך עלי עברו יומם יצוה א' חסדו ובלילה שירה עמי", ופירש בזה הלשון: (איין יודיש הארץ ריפט צום אנדרין הארץ) לב איש ישראל קורא לכל שני ואמר: "כל משבריד וגליך עלי עברו כל הצרות והרפתקאות שהיו עליך ג"כ עלי עברו וצריכים לחזק א"עשהשי"ת יעזור והכל יעבור ומכל החושך והצרות יצמיח אור וכל הדינים יתהפכו לרחמים בבחי' יומם יצוה א' חסדו ובלילה שירה שנעשה מהלילות והדינים יום חסד". ע"כ דברי הרבי מביאלא זצ"ל. והוסיף רבנו בעל "תפארת שמואל" זצ"ל פירוש הכתוב בהר: "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו ובא גואלו הקרוב אליו וגאל את ממכר אחיו". פי' ובא גואלו הקרוב אליו שאם באמת קרוב אליו (אז ער איזאיהסאגטערפריינד) באהבה ואחזה ובידידות וגאל את ממכר אחיו (קען ער איהם א טובה טוען אין אוסלייען) יכול לעשות לו טובה עי"ז והחזקת בו (אז ער איזאיהם מחזק) נותן לו לאחיו התחזקות בכל הענינים ועי"ז וגאל את ממכר אחיו כי עי"ד מדת התחזקות איש לחבירו יכול לגאול את עצמו ואת חבירו ונהפך עי"ד זהכל לטובה ולברכה. (הרה"ח ר' יהודה לייביש מקובר זל, "תפארת רבותינו")

~ אשרי יולדתו ~

יריעה מיוחדת ומורחבת לרגל יומא דהילולא קדישא של התנא אלוקי רבי שמעון בר יוחאי

זי"ע נלב"ע ביום י"ח אייר - ל"ג בעומר שנת ג' אלפים תתק"כ ומנו"כ בהר מירון

תורתו מגן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליץ טוב עלינו, אדונינו בר יוחאי

וי"ל הענין עפימ"ש המגיד הק' (עבודת ישראל פ' שופטים) שדרך העבודה הנכונה להסתכל תמיד על גדלות הבו"ה אשר ברא השמים ושמי השמים

עניין ל"ג בעומר איתא בספד"ק שהוא מרומז בהפסוק גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך (תהילים קי"ט).

וכל צבאם, ומכולם עיקר רצונו בעבודת האדם השפל אחרי אשר יטהר ויזבח את יצרו ויעסוק בתורה ובעבודה זו תפילה מעומק הלב וערבה לה' מנחתו. ובכל זאת צריך לזכור שפלתו וחטאתו מימי קדם ולהכניע ולהיות לו רוח נשברה, וע"פ שני אלה הדברים תיכון העבודה לה' רק במחשבות גדלות הבוה"ה ואינו מקטין א"ע אשר ע"כ הוא מתגאה לאמר רבש"ע אני מתפלל ועוסק בתו"מ או להיפך מי שמסתכל ע"ע שהוא אין ואפס רק שהוא מרה שחורה שמתמרמר כ"ב עד שלא יאמין שהקב"ה ישמע לתפילתו וא"כ למה יתפלל בחינם, הנה תועבת ה' גם שניהם, ע"ז איתא בתקו"ז הק' רומז על מאחז"ל (בחיגה) סומא בא' מעיניו פטור מן הראיה. כי האדם צריך לפקוח עיניו, א' להסתכל על גבהות הבוה"ה ורצונו בעבודת שכיני בתי חומר, והב' לזכור קטנות עצמו עד אשר יעמוד בחיל ורעדה ולקיים לפניו נעבוד ביראה ופחד עיי"ש. ואולי כי בל"ג בעומר התחיל להתנוצץ אור מתן התורה"ק, אז אנו מבקשים גל עינינו בחי' ב' עינים, להסתכל על גדלות הבוה"ה, ובקטנות עצמו, שזהו דרך העבודה הנכונה שיוכל לעסוק בתורה ובמצוות ובתפילה מעומק הלב, וזהו ואביטה נפלאות מתורתך, וערבה לה' מנחתו ועבודתו.

(תפארת שמואל)

בר יוחאי (פזמון לל"ג בעומר)

צריך להבין מדוע מכנים אנו [בפזמון זה] את רשב"י רק בשם אביו ולא בשם

אמו? וי"ל ע"פ מה שמובא מרבינו האר"י הק' זצ"ל שלרשב"י היה נשמת משה רבינו ע"ה, ולפי"ז כמו שמשה רבינו ע"ה היה "עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", כך היה רשב"י עניו מאוד, ולכן כדי לראות ולהזכיר את גודל ענותנותו מכנים אנחנו אותו "בר יוחאי" בלי להזכיר את שמו, להודיע ולגלות ענותנותו והכניעתו היה רשב"י סובר שהוא אינו שווה כלום ולא מעלתו וגדולתו אינו אלא מה שהוא "בר יוחאי", בנו של יוחאי.

(אמרי מנחם)

צדיקים כדוגמת קשת

כ"ק רבינו הרה"ק בעל ה"ישמח ישראל" זיע"א היה נוהג בכל שנה בל"ג בעומר לירות בחץ וקשת, כמנהג ישראל מדורי דורות, ועל כך היה אומר: החץ ככל שמתאמצים ומושכים אותו לצד מטה, כן כוחו של החץ לעוף ולירות למקומות גדולים יותר. כך הם הצדיקים ככל שהם מרבים להשפיל את עצמם, ולהתנהג בענווה, כן מתחזק כוחם להתעלות מעלה מעלה, ליחד ייחודים, ותפילתם עולה יותר למרחקים, והיא מרקיעה שחקים.

ולא בכדי יורים בחץ וקשת. שכן בשעה שר' שמעון בר יוחאי הסתלק מן העולם ביום זה הוא יחד יחודים גדולים שאין באפשרות אף אדם להשיג, אך אם לא בהתלבטות גמורה להבטל ולהוי בעפרא דעפרא ממש. משום כן נהגו בל"ג בעומר לירות בקשת, לרמז על ייחודו של רשב"י ביום ההילולא, שזכה ביום זה להתעלות גדולה, עקב שפלותו הנוראה.

אוצרותיהם של צדיקים

ל"ג בעומר • נכתב ע"י הרה"ג רבי אהרן פרלוב שליט"א

ה"הכנה" בעת הנסיעה למירון

בפרוס ל"ג בעומר, לקראת הנסיעה לציון הרשב"י, תיאר פעם אחת הגה"צ ר' אלי' רוט זצ"ל בשפתו הציונית, שני סוגי נסיעות של שני סוגי בחורים: "יש אחד הנוסע למירון כ'טויל' בעלמא, כאשר הוא מתעכב בכל 'קיוסק' שבצומת דרכים; אוכל פה ושותה שם, יורד להתבונן בנופים המעניינים, ועושה 'חיים'. ואילו השני מכין את מוחו ולבו שיהיו ראויים לעלות לראות ולהיראות את פני האדון... הוא מרבה בעיון בספרי קודש ובהכנה נפשית ראויה". "הוא הסמיך לזה מה שמצינו בחז"ל (נזיר כ"ג ע"א) על הפסוק 'כי ישירים דרכי ה' צדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם', 'משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהם, אחד אכלו לשם מצוה ואחד אכלו לשם אכילה גסה, זה שאכלו לשם מצוה - וצדיקים ילכו בם, וזה שאכלו לשם אכילה גסה - ופושעים יכשלו בם". אמנם שניהם אוכלים קרבן פסח, אבל ההבדל הוא תהומי..."

"איש חסיד היה"

הילולא דרשב"י

אמר למה נקרא ל"ג בעומר הילולא דר' שמעון בן יוחאי ולא בשאר צדיקים כן. יען כי רשב"י אין הלכה כמותו, כנודע מהכללים שנתנו הפוסקים, מובא דבריהם בספר ננסת הגדולה. כי בכ"מ שמחולקים המקובלים עם בעלי הגמרא אין הלכה מהמקובלים [וכמ"ש הרדב"ז בתשובותיו ח"א סי' מ"ט וסי' פ"י עיי"ש]. אולם בעולם העליון הלכה מהמקובלים, והוא רשב"י וסייעתו, וא"כ עיקר קבלת התורה שלו היתה ביום הסתלקות. ולזאת נקרא הילולא דרשב"י, ודפח"ח.

הרה"צ רבי חיים ליבערזאהן זצ"ל, "ארץ החיים"

יום גדול כיום כיפור

פעם אמר השר שלום מבעלזא זי"ע על אודות ל"ג בעומר שהוא יום גדול. העיר בנו רבי זונדל: אני יודע, אמר לו אביו: נו (היינו, שיאמר מה שיודע). נענה ואמר רבי זונדל: הוא כמו יום כיפור. אמר לו אביו: יפה כוונת. (בלשונו: האסט געטראפן). [שמעתי מפי מו"ח זצ"ל. ועי' בס' יערות דבש ח"ב (באמצע דרוש י"א, דף קפ"ב בהוצאה חדשה), וז"ל: יום ל"ג בעומר וכו', וראוי לכל איש הירא וחרד לשום אל לבו יום ההוא לשוב בתשובה, כי זכות רשב"י מסייע להבא לטהר].

כ"ק מרן אדמו"ר מפשעווארסק צוק"ל, "ל"ג אורות"

פעולת הנסיעה למירון

שמעתי מאדמו"ר (כ"ק מרן ה"נתיבות שלום" מסלונים) זי"ע, כי אחד בא אליו מעיר אחרת, ורצה להכנס ביחידות כנהוג בהתקשרות לצדיקים, והלה לא הרגיש בטוב כל כך, ולא היה יכול לדבר על הענין שבא, והרגיעו האדמו"ר שאף על פי כן היתה בזה פעולה של התקשרות, אף שלא עלה בידו לדבר בענין שבא בשבילו, והוסיף עוד, שכמו כן קורה שיהודי נוסע למירון, ולבסוף אחר כל טלטול הדרך כואב לו הראש, או שאין לו הישוב הדעת הנכון, ואינו יכול לשפוך נפשו אצל ציון הרשב"י זי"ע, אמנם ודאי מתקשר אליו בזה שעשה הפעולה ובא.

הנה"ח רבי חיים שלמה ורנר שליט"א, "עטרת צבי"

בדרך צחות

הרה"ק הר"ש מזוועהיל זי"ע אמר (בדרך צחות) של"ג בעומר מכוון נגד כל המועדות, להפתעת הנוכחים הסביר, שהבהמות ששוחטים שם נגד הקרבן פסח, וההרים סביב לה נגד הר סיני, והאוהלים המוקמים שם נגד חג הסוכות... ומי יבוא בסוד קדושים.

הרה"ג ר' צבי יהודה וולנר שליט"א, "בצילא דמחיתנותא"

חוץ מהוצאות נסיעה למירון

שמעתי בשם האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זי"ע, על הא דאמרו חז"ל (ביצה טו ע"ב, וט"ז ע"א) "תני רב תחליפא אחוה דרבנא חוזאה: כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה וכו', חוץ מהוצאות שבתות והוצאות י"ט והוצאות בניו לתלמוד תורה, שאם פחת פוחתין לו, ואם הוסיף מוסיפין לו", והוסיף האדמו"ר הנ"ל, וחוץ מהוצאת נסיעה למירון, ועייין בשיטה מקובצת (ביצה שם) בשם הריטב"א, שכתב, חוץ מהוצאת שבת ויום טוב, לאו דוקא הוצאת שבת ויום טוב דהוא הדין בכל הוצאות של מצוה, אלא נקט הני דרגילי ושכיחי].

כ"ק מרן אדמו"ר רבי בונם ויאל טויס"ג זצ"ל מאמטערסדארף, "תפארת בנים"

בעת ההדלקה בליל ל"ג בעומר

סיפר לי מו"ה מענדל ליטמאן מעי"ה ק צפתוב"ב אור מוש"ק ראה [תרס"ט], הגיד שהאוחה"ק בכה כל ליל ל"ג בעומר בעת הדלקה דהילולא, ועמד מרחוק באמרו האיך אגש אל הערפל אשר שם עומדים נשמות האבות הק' אי"ו וכל קדושים עמהם.

הגאון רבי יצחק ווייס זצ"ל, אבד"ק ווערבו, "אלף תב"

...דברי תורתו של רבינו (ה"אמרי חיים" זי"ע) נסובו עה"פ (ישעיה ס, ד) "שאי סביב עיניך וראי" וגו', שאי ר"ת ש'מעון א'לעזר י'ותם, המסוגלים לפטור את כל העולם מן הדין (סוכה מה): "כלם נקבצו באו לך" כל השנה וביחוד ביום ההילולא ל"ג בעומר נקבצים כלם ובאים להתקשר עמך ר' שמעון, להשתטח על ציונך. "בניך מרחוק יבואו" להזריח עליהם עליך מזוהר ומתורתך "ובנותיך על צד תאמנה" והבנות עומדות על צד המרפסות וגוזזטראות, תאמנה מל' ויהי אומן את הדסה (אסתר ב, ז), ממשיכים אמונה באלוקי עולם. הציבור שנדחק סביב לשלחן, ברובם זקני ירושלים וצפת, היו בהתרגשות עצומה ממעמד זה. היתה התעוררות גדולה וביחוד מדבריו הקדושים. ע"כ מזיכרונותיו של אאז"ל.

מרשימות הרה"ח ר' מנחם אלעזר מוזס שליט"א, "בטאון ויזניץ"

מחזה שא"א לתאר

אביו של רבי ישראל [אביו של הגאון רבי יהושע הלר, רבה של צפת] רבי פרץ העליר זצ"ל - עלה לא"י יחד עם משפחתו, במשך הזמן יצא לחו"ל להסתופף בצל הרה"ק מלובלין. פעם בל"ג בעומר ביושבו אצל שולחנו של הרה"ק מלובלין זי"ע, שאלו הרה"ק איך נראית השמחה במירון אצל התנא רשב"י בל"ג בעומר, ענה לו רבי פרץ שהוא מחזה שא"א לתאר אותו ולבטאו במילים. תוך כדי ישיבתו בשולחנו של הלוברלינער זי"ע נרדם על מושבו וחלם איך שעומד אצל קברו של רשב"י במירון ורוקד עם כל העולים לקברו,

ומשתתף בשמחה הגדולה שהיתה שם. ולאחר שעה קלה הקיץ רבי פרץ מתרדמתו, נענה אליו הלוכלינער זי"ע באמרו: נו אזוי זעהט דאס אויס...?

הרה"ח רבי ישראל שמעון קסטלניץ זצ"ל, "מוקנים אתבונן"

יום פקידה וישועה

ל"ג בעומר היה ידוע ברוזוודוב, ואצל רבינו [הרה"ק רבי יצחק מסטיטשין] זי"ע, כיום פקידה וישועה. המונים נהרו להוושע, עד שמרוב הדוחק לא יכלו הגבאים להשתלט על הקהל והרה"ק מרוזוודוב היה עומד בעצמו ליד הפתח ופיקח על הסדר. הוא היה מחלק בייגל ביום זה, ואמר כי יש בשמו רמז לל"ג בעומר. וידוע לי מיהודי ממעליץ, ר' אליעזר, שהרבי כיבדו בבייגל בל"ג בעומר והוא הצליח מאד ונעשה לעשיר גדול, והיה בעל צדקה נודע, ונסע אל רבינו. הרה"ק מרוזוודוב אמר, שאילו היה יכול להגיע בל"ג בעומר

למירון, היה יכול לפעול עבור יהודים כל מה שהיה רוצה, ואולי גם את הגאולה השלימה.

הרה"ח רבי יוסף ליפשיץ ז"ל, "החכמה מאין"

שמן מהדלקה במירון

סיפר לי הרה"ח ר' הלל ראטענבערג ז"י, ששמע מהרה"ח ר' זלקא קארן ז"י, שפעם בא איש עם בתו שנתעקמו פניה, להרה"ק ר' ישראל מטשארטקוב זצ"ל, ובכו שניהם האיש ובתו, וגם הרה"ק מטשארטקוב בכה, ואמר לאבי הנערה, מה ביכלתי לעשות? [וואס קען איך טוהן], והלך האיש מבית הרה"ק. כשעדיין היה על המדרגות עמד הרה"ק ממקומו וניגש אל המדרגות וקרא אליו שיחזור, ואמר לו, יש לי ההדלקה (במירון) ושולחים לי שמן, ונזכרתי עכשיו מהשמן, קח לך מהשמן ותמשח מזה לבתך. לקח האיש את השמן ומשח לבתו, ולאט ולאט נתרפאה, והרה"ק בעצמו היה גייל לספר נס בכל שנה בל"ג בעומר.

הרה"ג ר' ישראל חיים אשרי שליט"א, "שיח זקנים"

• ברכתו של רבי שמעון בר יוחאי • לרגל יו"ד קדישא של התנא האלוקי רשב"י זי"ע ועב"א •

המועד שקבלתי עלי. מן השמים כונו את צעדיכם שתבואו לכאן לשמוע דברי תורת. ועתה שזכיתי לארח חכמים גדולים כמוכתבם, ואמר לפניכם דבר נוסף. פתח ודרש בכתוב "כי נר מצוה ותורה אור", אותו הכתוב בו דרש רבי יוסי בתחילת הלילה. פי הנער שפע דברי תורה עמוקים בסתרי סתרים רבי חייא ורבי יוסי היו מלאי התפללות: מנין לנער צעיר ורך בשנים חכמה כה עמוקה, גדולה נפלאה? אמר להם הנער: אני מבבל ובנו של רב ספרא הנני. לא זכיתי להכיר את אבי, כי התייתמתי ממנו בעודי תינוק בעריסתי. כאשר באתי לארץ ישראל וראיתי את החברים שהם אריות בתורה, קבלתי על עצמי להסתתר, שלא יכירו בי הבריות. אשרי חלקי שזכיתי לפגוש אתכם בביתי, עוד הצעיר מדבר, ורבי יוסי לא יכול להתאפק עוד - נשא קולו ונבא. קמו הכל ממקומותיהם ונשקו לנער הצעיר בראשו. גם חותנו, קם ונשק לו במצחו ונבא. נענה רבי יוסי ואמר: אשרי חלקי, שזכיתי לשמוע מפיך דברים נפלאים אלו שהיו סתומים ונעלמים, אשר לא זכיתי לשמוע כמותם מאיש עד היום, כאשר נתגלתה האמת, לא ידעו האשה ואביה את נפשם מרוב כפי ומרוב שמחה. גם רבי חייא ורבי יוסי שמחו בשמחתם מאד.

ערכה הרעיה הצעירה את השולחן לסעודה. בתוך הסעודה אמר הצעיר: ראיתי את צערם הגדול של חותני ורעייתי על שאיני יודע אפילו לברך ברכת המזון, ולגלות להם את טיבי האמיתי לא יכולתי, כי גזרתי על עצמי שתקיה. אמר רבי יוסי אל הצעיר: כיון שפתחת בדברי תורה, האר לפנינו את הלילה בגילוי סודות התורה הידועים לך, פתח הנער ודרש ארומות בסודות ברכת המזון. כל הלילה ישבו החכמים עם הצעיר ועם אביו, והשתעשעו בדברי תורה. כשהאיר היום ברכו על המזון, ושבו חבקו ונשקו את החתן בחיבה מופלגת. אמר רבי יוסי: כיון שזכינו לכל זה, ודאי יום משתה הוא היום, ובכן, לא נצא מהבית עד שנעשה משתה גדול לכל אנשי העיר. משתה זה אינו משתה הוללות, אלא משתה שהקדוש ברוך הוא חפץ בו. לאחר מכן פנו החכמים אל האשה וברכיה שתהיה שמחתה שמחה שלמה, ולאביה אמרו, שיכין סעודה גדולה לכל אנשי העיר. אנשי העיר באו לשמוח בשמחתה של המשפחה, שזכתה לחתן מפואר זה, שכן שמע המעשה שארע בלילה נתפשט מהרה בין כל אנשי העיר. במשתה פתח החתן ודרש בדברי תורה, והיו הכל שמחים ומתענגים על דבריו. כל היום ארך המשתה, ולעת ערב נמנו וגמרו אנשי המקום למנות את החכם הצעיר כראש ומנהיג הקהילה. רבי יוסי ורבי חייא לנו במקום לילה נוסף, ולמחרת נפרדו מהחתן ומשפחתו בברכה ובהוקרה. בהגיעם אל רבי שמעון בר יוחאי, נשא רבי שמעון את עיניו ואמר להם: רואה אני בכם, שהייתם שני ימים ולילה אחד במשכנו של מלאך מטטרו"ף (מלאך זה הוא המלאך הגדול הממונה על עולם היצירה, ורבי שמעון הרגיש ברוח קדשו, כי בנער צעיר זה שורה רוחו של מלאך זה). נער זה - המשיך רבי שמעון - לימד אתכם גנוי נסתרות וגלה לכם סודות עליונים. אשרי חלקכם, בני. סיפרו לו רבי יוסי ורבי חייא את כל המעשה שהיה. נענה רבי שמעון ואמר: אשריכם, ואשרי חלקי, זוכר אני כי יום אחד הלך עמי רב ספרא, אבי הנער, בדרך. בעת שנפרדנו, ברכתי כי יזכה לכן שיהיה ארי שבחבורה. מצטער אני עתה, שלא ברכתי שיזכה גם הוא לראותו בגדולתו. ואמנם בנו גדל ונעשה ארי שבחבורה, אך אביו לא זכה לראותו. אשריכם, בני, שזכיתם אתם לראותו. (עפ"י זהר ח"ב קס"ה)

מעשה ברבי חייא ורבי יוסי שהיו מהלכים בדרך לאסוף כספי צדקה עבור פדיון שבויים. מששקעה השמש והלילה פרש את כנפיו, נכנסו השניים לאכסניית דרכים ללון שם. בחצות הלילה קמו כדרכם לעסוק בסתרי תורה. התעוררה בתו של בעל המלון, ובראותה את האורחים קמים ממיטתם, הזדרזה והדליקה לפניהם נר, ועמדה בפתח החדר לשמוע את לימודם הקדוש, והרגישו בה החכמים. פתח רבי יוסי ואמר: "כי נר מצוה ותורה אור" (משלי ו), "נר מצוה" - רומז לאשה, שמצוותה הדלקת נרות שבת. "תורה אור" - רומז לבעל, שמצוותו לימוד התורה. ולכן אף שהאשה אינה לומדת תורה, תורתו של בעלה תאיר לה את נרה. רבי יוסי חפץ בזה לשבח וליעוד את האשה שטרחה למענם והדליקה את הנר, לפיכך אמר כי אף שהאשה עצמה אינה לומדת תורה, נוטלת היא שכר בלימוד התורה של בעלה. והנה אך סיים רבי יוסי את דבריו, שמעו הוא ורבי חייא את קולה של האשה כשהיא בוכה בדמעות שלישי. בעל האכסניה, אבי האשה, התעורר לשמע בכייתה של בתו, קם ממטתו ושאל אותה לסיבת בכיה. ספרה לו הבת מה ששמעה עתה מפי החכמים. עמדו שניהם, האב ובתו, בפתח החדר של החכמים ובכו. שאל אותם רבי יוסי לסיבת בכיים: שמא חתנך, בעל בתך, לא זכה לתורה, ובשל כך הנכם מצטערים? השיב האב: אמנם, כן הדבר, ובשל כך אני ובתי בוכים ומצטערים.

פתח האב וספר לרבי יוסי כיצד ארע הדבר, שנתן את בתו לאדם שאינו בן תורה. ומעשה שהיה כך היה: יום אחד עמד הקהל והתפלל בבית הכנסת, ואני בתוכו. פתאום ראו עיני בחור העומד על גג בית סמוך לבית הכנסת. כשהגיע הציבור לעניית 'קדיש', קפץ הבחור מן הגג בקפיצה אחת גדולה, כדי להגיע לבית הכנסת לעניית 'קדיש' שנאמר בציבור. מאד התפעלתי ממסירות נפשו לקיום המצוות, ואמרת בלבי: בחור זה הנו ירא שמים בתכלית ובעל מדות - בודאי הוא גם בן תורה, ואם עדיין אינו גדול בתורה, ילמד ויגדל. בחור זה היה צעיר, ועד לאותו יום לא הכרתיו כלל, אך מעשהו עשה בלבי רושם רב, ובאותו יום הצעתי לו את בתי לאשה. רק לאחר הנישואין נתברר לי עד כמה טעיתי, שכן החתן נתגלה כבור ועם הארץ, ואפילו לקרא קריאת שמע ולברך על המזון אינו יודע. ניסיתי ללמדו - המשיך האב לספר - ואף ניסיתי לשבור לו תלמידי חכמים שילמדוהו, אך מסתבר כי החתן אינו רוצה ללמוד, ואף יתכן שאינו מסוגל לכך כלל. מאז הננו שרויים בצער רב ואין אנו יודעים מה עלינו לעשות. נענה רבי יוסי ואמר אל האב: אם אתם יכולים לבקשו שיתן גט פטורין לאשתו, עשו זאת. ובאם לא יסכים, יתכן שיוליד בן שיהיה גדול בתורה.

עוד הם מדברים, והנה החתן הצעיר נכנס לחדר בדילוג ובקפיצה והתיישב ליד האורחים, רבי יוסי ורבי חייא. הביט בו רבי יוסי, וראה את פניו מעורגות ואור גדול זורח מהן. אמר רבי יוסי: רואה אני בצעיר זה, שאור התורה יקרין ממנו. איני יודע אם הוא עצמו יגדל בתורה או שמא יוליד בן שיאיר את העולם באור התורה. שמע הצעיר את דברי רבי יוסי וחייך. אמר להם: ברשותכם, אומר לפניכם דבר, פתח הנער ואמר: דעי אתכם" (איוב לב). החל הנער לדרוש בכתוב זה, וגלה "צעיר אני לימים ואתם ישישים, על כן זחלתי ואירא מחותן סודות נעלמים, רזין טמירין מגנוי חביון יוצר בראשית. רבי יוסי ורבי חייא ישבו נדהמים ומשתאים למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם. משסיים הצעיר לדרוש, אמר להם: היות והנני צעיר מאד, קבלתי על עצמי לשתוק ולא להראות חכמתי במשך תקופה מסוימת. אתמול נסתיימה תקופה זו, ותם

עלוך זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון

a13215113@gmail.com

הכנה לשבת קודש
שיעור בספר "מסילת ישרים"
חדש! שיעור בדף היומי
הכנה לל"ג בעומר
בקו "ומתוק לחיי"
04.847.30.50

נודב לע"נ
התנא האלוקי רבי שמעון
בר יוחאי זי"ע ועב"א
ולזכות הנדיב להתברך כל
הברכות והישועות ברו"ג

נודב לע"נ
הרב נפתלי הרץ בן
הרב יוחנן דב הלוי ז"ל
נלב"ע י"ב חשוון
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
הרב מרדכי מנחם מנדל בן
הרב אהרן אריה ז"ל
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ולע"נ האשה החשובה מרת
רבקה בת הרב משה חיים ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלוך להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פיגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן 540321-ע"ש ישראל בנימין פיגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.